

ЗАДРУГАТА ВЪ ЗАПАДНА БЪЛГРИЯ.

[Отъ Периодическо списание, кн. XXI и XXII, 1887.]

Задруга! Колко отъ читателитѣ на тия родове знаятъ значението на тая дума? Колко отъ българскитѣ писатели сж намѣрили врѣме, отъ политика и отъ критика, да се занимають и съ изучването на това българско сѣмейно учрѣждение, на българския животъ въобще? „Господа българитѣ, казва единъ южнославѣнски етнологъ¹⁾, като рецензира една нова българска книга върху живота на българитѣ въ Срѣдня Родопа, господа българитѣ най-много обичають да се занимавають, както въ политиката, тъй и въ науката, съ най-високитѣ задачи на човѣчеството. То е тъй евтино и хубаво изгледва!“.

Подигравката е жестока, тя може да бжде прѣкалена, но не е и незаслужена. Ние често сами се чудимъ на нѣкои отъ проявленията на нашия новъ умственъ животъ; сами се питаеме, каква е тая наша слабостъ, да прѣдпочитаеме отвлѣченото отъ конкретното, далечното отъ ближното. Вземете, напримѣръ, въпроса на собствеността. Каква трѣбва да бжде собствеността, лична или не? — Не лична, а обща, колективна, отговаря западно-европейскитѣ комунистъ-теоретикъ. — За насъ е доста, ако бжде сѣмейна, родова, отвърща българскитѣ селенинъ-задругарь. Първото възрѣние нийдѣ не се е трайно въплотило; сжществува, и то на книга само, далечъ отъ насъ, въ страни, дѣто економическитѣ условия сж съвършено различни отъ нашитѣ. Второто живѣе и вирѣе между насъ на половинъ часъ разстояние отъ столицата ни, отъ София. Кое отъ тия двѣ възрѣния мислите, че нашиятъ младъ, интеллигентенъ, дипломиранъ економистъ ще прѣдпочете да опише за насъ българитѣ? Естествено онова

¹⁾ Dr. F. S. Krauss, въ Mittheilungen der Anthropologischen Gesellschaft in Wien, XVII Band, 1887.